

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Станіслав Феліксович ДОМБРОВСЬКИЙ,
доцент, заслужений юрист України,
професор кафедри трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права,
taranenko1975@mail.ru,

Людмила Станіславівна ТАРАНЕНКО,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права,
taranenko1975@mail.ru

УДК 349.442.237.7 (477)

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Розглядаються питання організації та діяльності юридичної служби в Україні та юрисконсультів (правових радників) Польщі. Проаналізовано сучасний стан законодавства про юридичну службу в цих країнах. Дано аналіз Закону Республіки Польща «Про правових радників» та Загальному положенню про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженого урядом України. Наводяться проблеми забезпечення правової роботи та юридичного обслуговування в Україні. Запропоновано прийняття Верховною Радою України закону про юридичну службу, запозичивши низку правових норм Закону Республіки Польща «Про правових радників». Внесено пропозиції про розробку та зміни до нормативних актів щодо визначення правового положення юридичних служб на підприємствах, установах, організаціях та в об'єднаннях недержавної форми власності та господарювання України. Доцільним було б запозичення норми вказаного

закону Польщі про створення органів самоврядування юрисконсультів в Україні, які об'єднували б цих спеціалістів та забезпечували б належне юридичне обслуговування підприємств, установ та організацій різних форм власності, а також органів виконавчої влади та органів самоврядування, тобто щоб юрисконсультанти були організовані за принципом професійного самоврядування.

Ключові слова: юридична служба, правові радники, правова допомога, Республіка Польща.

Забезпечення належного юридичного обслуговування та організації правової роботи в сучасних умовах і ринкових відносинах стає невід'ємною фінансово-виробничою діяльністю підприємств, установ, організацій, їх об'єднань незалежно від форм власності всіх галузей економіки України. Виконання належного юридичного обслуговування та значних обсягів правової роботи в усіх галузях економіки, на жаль, регулюється не законом, а підзаконним актом-постановою Кабінету Міністрів України, якою затверджено Загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації [1]. Проте Загальне положення про юридичну службу розповсюджується лише на державні підприємства, установи, організації та об'єднання [2, с. 8; 3, с. 14].

На сьогодні відсутній закон або підзаконний акт, який би врегулював належним чином професійну діяльність юридичної служби не лише на підприємствах, установах, організаціях і об'єднаннях різного типу недержавної форми власності, а також органів місцевого самоврядування різних рівнів. У названих підприємствах та органах місцевого самоврядування створення та діяльність юридичних служб регулюється лише локальними актами. Спеціалістами юридичних служб є особи, які знаходяться в штатах цих суб'єктів; вони належним чином не захищені на державному рівні чинним національним законодавством. Підтримуючи думку окремих науковців, слід підкреслити, що юридичній службі не вистачає фактора державності, суверенності та престижності і самостійності. Державою в особі уряду обмежено незалежність юридичної служби, її значення в забезпеченні законності в діяльності підприємств, усіх галузях економіки, підпорядкувавши спеціалістів-юрисконсультів безпосередньо керівнику, не передбачивши належний правовий, економічний, соціальний захист юрисконсульта. Як підкреслює В. Коростей, єдність дій юридичної служби, законність та порядок її діяльності, централізоване керівництво нею, допомога і підтримка можливі лише тоді, коли вона стане незалежною службою [4]. У такому випадку вчений зауважує, що діяльність юридичної служби визначатимуть державність, законність, незалежність, професійність, значимість і ефективність її діяльності. На сьогодні юридична служба в усіх галузях економіки повинна бути реформована. Основою такої реформи повинен стати майбутній закон України «Про юридичну службу в Україні» [5, с. 165–170; 6, с. 165–170]. Тому, враховуючи вищевикладене, на сьогодні особливої актуальності набуває удосконалення законодавства

України щодо організації та діяльності юридичної служби та правової роботи в міністерствах, інших органах виконавчої влади, органах самоврядування, підприємствах, установах, організаціях, господарствах та в об'єднаннях різних форм власності.

Вивченню цих важливих питань у різних галузях економіки України певною мірою приділено увагу в юридичній літературі України. Зокрема це такі науковці, вчені та практики, як: С. С. Алексеев, Ю. М. Аристархов, А. Г. Бобкова, Р. П. Бойчук, О. Н. Бухаловський, А. В. Годес, Л. Я. Голембо, К. Д. Гордієнко, В. І. Горевий, В. В. Добровольська, А. М. Долгоповов, С. Ф. Домбровський, В. П. Жушман, Е. А. Жилина, Г. Л. Знаменський, Л. С. Катущинська, А. М. Куліш, Ю. М. Павлюченко, О. П. Подцерковний, В. Ю. Росіхін, К. С. Рубановський, Ю. І. Руснак, З. Ф. Самчук, А. В. Смітюх, В. І. Співак, В. З. Янчук, В. В. Янчук та інші.

Однак, незважаючи на низку наукових досліджень, ще не достатньо досліджено питання організації юридичної служби. До цього часу Верховною Радою України не прийнято єдиного закону про юридичну службу, який би врегулював усі основні аспекти створення та діяльності цієї служби в усіх галузях економіки, тобто на підприємствах, незалежно від форми власності, господарювання та органах місцевого самоврядування.

Це важливе й актуальне питання виникає у зв'язку із укладенням Угоди про асоціацію Україною з Європейським Союзом, розірванням на урядовому рівні договірних відносин щодо поставлення різної продукції в Росію [7, с. 8; 8]. Отже, почались відбуватись значні зміни юридичних правил гри всіх галузей економіки на світовому ринку, фактично Україна вступила в новий міжнародний ринок. Держава отримала змогу безперешкодного експорту власної вітчизняної продукції, яка повинна відповідати європейським нормам і законодавству європейських та інших країн світу. У зв'язку з цим настала необхідність удосконалити господарське, аграрне, цивільне та інше законодавство. Вирішення цього правового завдання щодо вдосконаленню українського законодавства приблизить Україну до норм відповідного законодавства Європейського Союзу та інших країн світу.

Велику і значну роль удосконаленню національного законодавства та забезпеченню його дотримання має також сприяти належна організація юридичних служб в усіх галузях економіки України. Вважаємо за необхідне розробити і прийняти єдиний закон про юридичну службу в усіх галузях економіки України. У цьому законодавчому акті слід врахувати діючі нормативні акти про цю службу, а також запозичити відповідні норми законів інших держав, які спрямовані на вдосконалення прийому на відповідні посади юрисконсультів, розширення їх прав, посилення відповідальності за незалежне виконання покладених обов'язків, встановлення належної оплати праці та матеріального стимулювання юрисконсультів тощо.

У зв'язку з викладеним зупинимось на порівняльній характеристиці законодавства України та Республіки Польща про юридичну службу.

У Польщі основну правову допомогу юридичним особам і фізичним особам надають дві юридичні професії: правові радники та адвокати.

Також надавати юридичну допомогу можуть особи які мають вищу юридичну освіту, а також юристи інших держав у децю обмеженому обсязі.

Слід підкреслити, що обов'язки і права правового радника (юрисконсульта) згідно із Законом Республіки Польща «Про правових радників» близько схожі до обов'язків і прав юридичних служб України, які передбачені Загальним положенням про юридичну службу міністерств і інших виконавчих органів, державних підприємств, установ та організацій. Професія правового радника (юрисконсульта) закріплена Законом Республіки Польща «Про правових радників» від 6 липня 1982 р. [9; 4].

В Україні відсутні органи самоврядування юрисконсультів. У той час відповідно до ст. 42 Закону Польщі «Про правових радників» органами самоврядування правових радників в Польщі є: Загальнопольський з'їзд правових радників, Національна рада правових радників, Вищий дисциплінарний суд, загальні збори окружної палати правових радників, рада окружної палати правових радників, окружна ревізійна комісія та окружний дисциплінарний суд. Членами цих органів самоврядування можуть бути тільки правові радники. Таким чином, правові радники організовані за принципами професійного самоврядування. Законом «Про правових радників» визначено, що нагляд за діяльністю органів самоврядування правових радників здійснює Міністр юстиції Польщі у визначених обсягах і формах.

Згідно із законодавством Польщі доступ до юридичної професії — правового радника залежить від виконання кандидатом до цієї професії таких вимог:

- бездоганність характеру й доведення своєю попередньою поведінкою запевнення щодо подальшого правильного виконання професії;
- повне володіння публічними правами, а також повна дієздатність;
- наявність вищої юридичної освіти, отриманої в Польщі, й одержання професійного титулу магістра або вищої юридичної освіти, здобутої за кордоном та визнаної на території Польщі;
- проходження у Польщі аплікації (правових радників) і здача іспиту [10].

Законом Польщі «Про правових радників» визначено конкретні принципи здійснення професійної діяльності правовим радником. Назва «правовий радник» охороняється цим Законом.

Метою надання правової допомоги правовим радником є здійснення законодавчого захисту інтересів суб'єктів. Професійну діяльність правового радника може здійснювати особа, яка відповідає вимогам, визначеним цим Законом. Правовий радник зобов'язаний здійснювати свої обов'язки зі старанністю, що базується на юридичних знаннях з дотриманням принципів етики правового радника. Він зобов'язаний зберегти таємниці, про які дізнався у зв'язку із наданням правової допомоги відповідним суб'єктам. Під поняттям здійснення професійної юридичної діяльності правового радника слід розуміти надання суб'єктам господарської діяльності, структурним підрозділам (державному або самоврядному органу, юридичній особі, іншому суб'єкту, який не має статусу юридичної особи) правової допомоги.

Щодо професійної діяльності правового радника (юрисконсульта) в Республіці Польща, слід підкреслити таке. Відповідно до ст. 6 розд. 2 Закону Польщі «Про правових радників» під професійною діяльністю правового радника слід розуміти надання відповідної правової допомоги. Це, зокрема, надання юридичних консультацій, складання юридичних експертиз, опрацювання проектів законодавчих актів, участь у судових процесах та в правовій роботі установ і інших суб'єктах господарювання. Цим Законом не забороняється складання юридичних експертиз і викладачами вищих навчальних закладів, які мають юридичну освіту. Також не забороняється складання юридичних експертиз працівниками державних та самоврядних органів, які мають юридичну освіту, в рамках виконання ними своїх службових обов'язків.

Правовий радник здійснює свою професійну діяльність у рамках трудових відносин. Також така діяльність здійснюється на підставі цивільно-правової угоди, у конторі юридичного радника та в цивільному відкритому або закритому товаристві за виключною участю правових радників або в командитному товаристві, у якому вкладниками є виключно правові радники або правові радники та адвокати, причому виключним предметом діяльності таких товариств є надання правової допомоги.

Правовий радник наділений правом надавати правову допомогу фізичним особам тільки в рамках здійснення професійної діяльності, у конторі правового радника або в товариствах, без одночасного перебування в трудових відносинах. Правовий радник зобов'язаний повідомити раду відповідної окружної палати юридичних радників про початок здійснення ним професійної діяльності, про форми її виконання, адресу та назву контори або товариства, а також про кожну зміну вказаних даних. Обсяг правової допомоги, строки та умови її надання, а також виплата оплати визначаються на підставі укладеного договору.

Правовий радник обіймає самостійну посаду, підпорядкований безпосередньо керівникові структурної одиниці. Якщо в структурній одиниці працює двоє або більше правових радників, то одному з них доручається координація правової допомоги в цій структурній одиниці. У державному або самоврядному органі правовий радник здійснює правову допомогу в підрозділі або структурній одиниці, у бюро, відділі або на окремій посаді з юридичних питань, яка безпосередньо підпорядкована керівникові цього органу. У державному органі правовий радник може працювати також і в іншому окремому підрозділі або структурній одиниці та бути підпорядкованим керівникові. Законом Польщі заборонено правовому радникові доручати виконання дій, які виходять за межі правової допомоги.

Правовий радник під час виконання професійних дій користується свободою слова та письма в межах, визначених положеннями польського законодавства та обґрунтованої необхідності. Зловживання правовим радником свободами щодо приватного звинувачення, що становить склад злочину, зневага або розповсюдження явно неправдивої інформації про сторону або її уповноваженого, свідка, експерта чи перекладача підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності.

Правовий радник під час та у зв'язку з виконанням професійних дій перебуває під захистом закону так само, як суддя або прокурор. Міністр юстиції Польщі окремим розпорядженням визначає службову форму правових радників, які беруть участь у судових слуханнях, враховуючи урочистий характер форми, що відповідає повазі до суду та традиціям, що склалися в цій державі.

Правовий радник нікому не підпорядковується, якщо йдеться про зміст правового експертного висновку. Він самостійно веде справи в компетентних органах, дбаючи про належне використання передбачених законодавством засобів, для захисту обґрунтованих інтересів структурної одиниці.

Правовий радник, який здійснює професійну діяльність у рамках трудових відносин, має право одночасно працювати в одній і більше структурних одиницях та більш, ніж на одну ставку. До робочого часу правового радника також зараховується і той час, який необхідний йому для полегдження справ за межами приміщення структурної одиниці, особливо в судах та в інших органах, а також час, необхідний для підготовки до згаданих дій. Робочий час правового радника в офісі структурної одиниці не може бути меншим, ніж дві п'ятих робочого часу, визначеного в договорі, укладеному з правовим радником.

Розірвання структурною одиницею трудових відносин з правовим радником за попереднім його повідомленням про це з причин неналежного виконання обов'язків правового радника, які випливають з положень цього закону, може відбутися після попереднього погодження цих дій з радою окружної палати юридичних радників. Згадане погодження має бути надіслане структурній одиниці в строк 14 днів з дня отримання від такої одиниці повідомлення про намір розірвати трудові відносини, враховуючи, що Закон Польщі «Про правових радників» надає право раді окружної палати правових радників на здійснення контролю та проведення оцінки виконання професійної діяльності правовим радником.

Правовий радник має право відмовитися від надання правової допомоги з важливих причин. Правовий радник, відмовляючись від повноважень, розриваючи договір про виконання правових робіт або угоду-замовлення, зобов'язаний провести всі необхідні дії для того, щоб наведена обставина не мала негативного впливу на подальший перебіг справ, які він веде.

Вартість правової допомоги, наданої правовим радником за дорученням держави, відшкодовується державою. На законодавчому рівні в Польщі передбачено стимулювання праці правового радника (юрисконсульта), який здійснює юридичну професійну діяльність на підставі трудових відносин. Він має право на оплату праці та інші соціальні допомоги, визначені колективним трудовим договором або положеннями про оплату праці працівників, що є обов'язковими в структурній одиниці, у якій працює правовий радник. Така заробітна плата не може бути меншою, від заробітної плати, що передбачена для посади головного спеціаліста або іншої посади, прирівняної до неї. Правовий радник має право на додаткову оплату в розмірі не менш як 65 % від вартості представництва в суді тієї сторони, на користь якої були присуджені кошти, визнані за нею в результаті укладення угоди,

мирової угоди, прийняття рішення іноземним арбітражем або в результаті виконання рішення суду, якщо згадані кошти були стягнуті з протилежної сторони.

У державних одиницях бюджетної сфери конкретний розмір та строки виплати заробітної плати визначаються цивільно-правовою угодою. Такий досвід, на нашу думку, слід запозичити Україною, адже в Загальному положенні про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040, в Україні не передбачено критерії та розмір оплати юрисконсультів.

На підставі ст. 22⁶ Закону Польщі «Про правових радників» правовий радник підлягає обов'язковому страхуванню від цивільної відповідальності за шкоду, завдану ним під час виконання професійної діяльності при наданні юридичних консультацій, складанні юридичних експертиз, опрацюванні проектів законодавчих актів та участі в судових процесах і роботі в установах. В українському законодавстві про юридичну службу не передбачено такої норми щодо обов'язкового страхування юрисконсультів від цивільної відповідальності.

Відповідно до ст. 23 Закону Польщі «Про правових радників» правовому раднику надається право на здійснення професійної юридичної діяльності з часу проведення реєстрації в Реєстрі правових радників та складення присяги. Разом з тим в Україні не передбачено реєстрацію юрисконсультів та прийняття ними присяги. До Реєстру правових радників може бути внесена особа, яка має закінчену в Польщі вищу юридичну освіту та отримала ступінь магістра або іноземну освіту, що визнається в Польщі. Крім того, така особа повинна пройти стажування на правового радника та скласти іспит.

Внесення до реєстру правових радників проводиться радою окружної палати правових радників за заявою зацікавленої особи. Реєстр ведеться радою окружної палати юридичних радників, компетентною за місцем проживання. Підставою для реєстрації правового радника є ухвала ради окружної палати юридичних радників, якщо ця особа пройшла стажування і склала іспит. Вказана вимога проходження стажування на радника та складення іспиту на радника не застосовується стосовно професорів та докторів юридичних наук; осіб, які принаймні впродовж трьох років займали посаду судді, прокурора або здійснювали професійну діяльність нотаріуса чи адвоката та які вказані посади, звання та права отримали на принципах, визначених положеннями польського законодавства.

Рада окружної палати правових радників радникам-стажерам, внесеним до реєстру після проходження суддівського, прокурорського або адвокатського стажування, яке завершилося іспитом, складеним з позитивним результатом, може як скоротити строк стажування на радника до двох років, так і звільнити від проходження стажування. Правовий радник (юрисконсульт) повинен обов'язково прийняти присягу. Текст присяги, яку складає правовий радник, звучить так: «Урочисто присягаю, що здійсненням професійної діяльності правового радника я буду сприяти захисту та зміцненню правопорядку Республіки Польща, сумлінно та

згідно з положеннями закону виконуватиму професійні обов'язки, не розголошуватиму професійної таємниці, поступатиму гідно і чесно, керуючись принципами етики правового радника та справедливістю». Присягу приймає декан ради окружної палати правових радників, що веде реєстр правових радників, до якого був внесений правовий радник.

Закон визначив такі підстави для припинення дії права на здійснення професійної діяльності правового радника:

- здійснення професійної діяльності адвоката;
- роботи в органах юстиції, органах охорони правопорядку або в нотаріальній конторі.

Припинення дії права на здійснення професійної діяльності правового радника також відбувається в момент набрання юридичної сили дисциплінарним рішенням про застосування такого стягнення.

Законом «Про правових радників» встановлений наступний порядок виключення з реєстру правового радника:

- при подачі заяви правовим радником;
- часткового обмеження юридичної дієздатності;
- втрати громадянських прав на підставі судового вироку;
- несплати членських внесків за строк більший одного року;
- смерті правового радника;
- дисциплінарного рішення або судового вироку про позбавлення права на здійснення професійної діяльності юридичного радника.

В Україні дисциплінарна відповідальність працівників юридичних служб, підприємств, установ, організацій, господарств, об'єднань регулюється локальними актами (положеннями про юридичну службу, інструкціями про працівників юридичних служб), розробленими на підставі Кодексу законів про працю України, Закону «Про державну службу» [11; 12; 13], яка не передбачена Загальним положенням про юридичну службу. У Польщі дисциплінарна відповідальність правових радників (юрисконсультів) регулюється законом «Про правових радників». У цьому Законі спеціально передбачено шостий розділ «Дисциплінарна відповідальність», яким конкретно регулюється дисциплінарна відповідальність правових радників та радників-стажерів.

Як правовий радник, так і радник-стажер підлягають дисциплінарній відповідальності за:

- неналежне здійснення професійної діяльності правового радника;
- дії, які суперечать присязі правового радника або принципам етики правового радника.

За допущення проступків та упущення у професійній юридичній діяльності до правового радника можуть застосовуватись такі дисциплінарні стягнення:

- зауваження;
- догана з попередженням;
- призупинення дії права на здійснення професійної діяльності правового радника на строк від трьох місяців до п'яти років;
- грошове стягнення, розмір якого може бути не меншим ніж половина середньої місячної заробітної платні в національній економіці за той місяць, який передував дню винесення дисциплінарного рішення, але не більше п'яти розмірів вказаної заробітної платні;

— позбавлення права на здійснення професійної діяльності правового радника, а щодо радників-стажерів — усунення від проходження стажування.

Одночасно із застосуванням стягнення у формі догани з попередженням може бути прийняте рішення про додаткове застосування стягнення у формі заборони керівництва стажуванням осіб на радника на строк від року до п'яти.

Отже, вирішення викладених та інших проблем щодо належного забезпечення організації та діяльності юридичної служби в Україні може бути вирішена з прийняттям спеціального закону про цю службу з урахуванням діючого законодавства та запозичення досвіду Польщі, в якій діє Закон «Про правових радників». Таким Законом в Україні, можливо, будуть вирішені питання про встановлення належної оплати праці і матеріального стимулювання, створення належних умов для правової роботи, для належного виконання службових обов'язків юрисконсультами, про підпорядкування, вирішення проблеми професійної діяльності, дотримання професійної етики, посилення дисциплінарної відповідальності, щодо заборони покладання на юрисконсульта виконання обов'язків, які не входять у коло його обов'язків, щоб під час та у зв'язку з виконанням професійних дій перебував під захистом закону, подібно до судді чи прокурора. Необхідно також для юрисконсультів передбачити обов'язкове страхування юрисконсультів від цивільної відповідальності за шкоду, завдану ними під час виконання професійної діяльності, обов'язкового проходження стажування, підпорядкування юрисконсультів єдиному органу держави, створення відповідного органу самоврядування юрисконсультів тощо.

Список використаних джерел

1. Загальне положення про юридичну службу міністерств і інших виконавчих органів, державних підприємств, установ та організацій : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 р. № 1040 [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2008. — № 238. — 18 грудня.
2. *Співак, В. І.* Правова служба в органах місцевого самоврядування [Текст] : курс лекц. / В. І. Співак, В. Ю. Росіхіна, К. С. Рубановський. — К. : Академія муніципального управління, 2006. — 110 с.
3. *Бойчук, Р. П.* Організація правової роботи на підприємствах, установах, організаціях [Текст] : навч. посіб. / Р. П. Бойчук, Д. В. Задихайло, В. М. Пашков. — Х. : ФІНН, 2010. — 384 с.
4. *Коростей, В.* Юридична служба в умовах ринку [Текст] / В. Коростей // Право України. — 2000. — № 12. — С. 46–48
5. *Домбровський, С. Ф.* Новели у законодавстві про юридичну службу міністерств та інших органів виконавчої влади [Текст] / С. Ф. Домбровський // Університетські наукові записки. — 2009. — № 1. — С. 165–170.
6. *Домбровський, С. Ф.* До питання правового регулювання діяльності юридичних служб державних підприємств, установ, організацій та господарських об'єднань [Текст] / С. Ф. Домбровський, Л. С. Тараненко // Університетські наукові записки. — 2009. — № 2. — С. 116–120.
7. *Пасова, Т.* Угода про асоціацію: плюси і мінуси [Текст] / Т. Пасова // Голос України. — 2014. — № 182. — 24 вересня.

8. Сулейманова, А. Угода про асоціацію Україна — ЄС — нова сторінка в історії агро-бізнесу. Правила гри [Текст] / А. Сулейманова // Юридична газета. — 2015. — № 14–15. — 7 квітня.
9. Правова допомога: Зарубіжний досвід та пропозиції для України [Текст] / авт.-упор. О. А. Банчук, М. С. Демкова. — К. : Факт, 2004. — 336 с.
10. Косило, А. Правова допомога в демократичній правовій державі: правове регулювання в Європейському Союзі, Польщі та Україні [Текст] / А. Косило // *Lus et amicitia*. — Tarnobrzeg, 2006. — С. 191–212.
11. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322–VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
12. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 р. № 3723–XII [Текст] // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 52. — Ст. 490.
13. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889–VIII [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2016. — № 5. — 3 лютого.

*Рекомендовано до друку
кафедрою трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 8 від 12 лютого 2016 року)*

Надійшла до редакції 13.02.2016

Домбровский С. Ф., Тараненко Л. С. Правовое обеспечение организации и деятельности юридической службы в Украине и Польше: сравнительно-правовые аспекты

Рассматриваются вопросы организации и деятельности юридической службы в Украине и юрисконсультов (правовых советников) Польши. Проанализировано современное состояние законодательства о юридической службе в этих странах. Дан анализ Закона Республики Польша «О правовых советниках» и Общее положение о юридической службе министерства, другого органа исполнительной власти, государственного предприятия, учреждения и организации утвержденного правительством Украины. Приводятся проблемы обеспечения правовой работы и юридического обслуживания в Украине. Предложено принятие Верховной Радой Украины закона о юридической службе, позаимствовав ряд правовых норм Закона Республики Польша «О правовых советниках». Внесены предложения о разработке и внесении изменений в нормативные акты по определению правового положения юридических служб на предприятиях, учреждениях, организациях и в объединениях негосударственной формы собственности и хозяйствования Украины. Целесообразно было бы позаимствовать нормы указанного закона Польши о создании органов самоуправления юрисконсультов в Украине, которые объединяли бы этих специалистов и обеспечивали бы надлежащее юридическое обслуживание предприятий, учреждений и организаций различных форм собственности, а также органов исполнительной власти и органов самоуправления, то есть чтобы юрисконсульты были организованы по принципу профессионального самоуправления.

Ключевые слова: юридическая служба, правовые советники, правовая помощь, Республика Польша.

Dombrovskiy, S. F.; Taranenko, L. S. Legal Groundwork for Organization and Activities of Legal Service in Ukraine and Poland: Comparative and Legal Aspects

The issues of organization and activities of legal service in Ukraine and legal counsels of Poland as well have been considered. Modern state of legislation on legal service in these counties has been analyzed. The article analyzes the Law of Poland «On legal advisers» and general provisions on the legal service of the ministry, another body of executive power, state enterprise, institution and organization approved by the Government of Ukraine. Problems of legal work and legal services in Ukraine have been suggested. The adoption by the Supreme Council of Ukraine of the law «On the legal service» has been proposed, taking a number of legal norms of the law of Poland «On legal advisers». Suggestions on the development and amendments to the regulations concerning the definition of the legal regulation of legal services in enterprises, institutions, organizations and associations of non-state ownership and business of Ukraine have been made. It would be preferable to borrow the rules of the abovementioned Act of Poland on the establishment self-government bodies of legal advisers in Ukraine, which will unite these specialists and would ensure the proper legal service to enterprises, institutions and organizations of different ownership forms and bodies of executive power and self-government bodies. In other words, legal advisers have to be organized on the principle of professional self-government.

Keywords: legal service, legal advisers, legal aid, Poland.

